

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 2. Maiori proprietate vocatur Crux Christi arbor vitæ spiritualis Ecclesiæ, quàm illa quam Deus plantavit in paradiso ad vitæ corporeæ conseruationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

tem: possit in ordine gratiae alia non minorā operari mirabilia. Hoc dico Crucis esse mysterium.

II. Nonum Conditor intendit mundum fundare, nempe S. Ecclesiam, ubi noua haberetur natura, noua vita, noua scientia, negotia noua, contractus noui, idque tanta fortitudine, ut *Fortia inferi non praeualeant aduersus eam*. In qua ita constantētes essent incolae, ut mons Sion, sic psallente David. Quale futurum gignit fundamentum adificij adeo constantis & solidi? Ad hoc Crucem erigit, quae est mare amarum, mare in quod omnia delinunt flumina peccatorum, tribulationum, aduersitatum & ignominiarum. Narrat Suidas quod Athenienses, quos mundus coluit ut omnium sapientissimos, viro pauperi, quem omnes opprobriant aduersitates, iactura bonorum, famulis, honore filiorum domus, & vitae illi inquam Crucem superimponerent; hanc etenim celebrabant ut mare tribulationum, aduersitatum, & calamitatum: imo & in Christo hoc aduertimus: nam cum ad illam peruenit, à Propheta talis videtur, ut eū nominet *Verum dolorem*, in quē cruci affixum omnes timeant, sicut dicitur & afflictiōnum: vade in illa suspensus exclamare possit: *Veni in altitudinem maris*. Hoc mare peccatorum, cruciatuum & ignominiarum statum veni mundi & Ecclesiae suae fundamentum. Hic solidatur *Vniuersi qui habitant in ea*; tota etenim soliditas & Ecclesiae consistentia nascitur, de Crucē, omnisque virtus quā possit fructum profert copiosum. Hinc flumina scaturiunt Sacramentorum, quibus rigatur ipsa & secundatur; hinc fontes ebulliunt gratiarum, remissio culpārum, iustificatio peccatorum, gratia iustorum, gloria demique beatorum. Hinc emanat fides Patriarcharum, spes Prophetarum, charitas Apostolorum, fortitudo Martyrum, scientia Doctorum, perseverantia Confessorum, penitentia

III. Athenienses quid per Crucē significant. ci affixum omnes timeant sicut dicitur & afflictiōnum: vade in illa suspensus exclamare possit: *Veni in altitudinem maris*. Hoc mare peccatorum, cruciatuum & ignominiarum statum veni mundi & Ecclesiae suae fundamentum. Hic solidatur *Vniuersi qui habitant in ea*; tota etenim soliditas & Ecclesiae consistentia nascitur, de Crucē, omnisque virtus quā possit fructum profert copiosum. Hinc flumina scaturiunt Sacramentorum, quibus rigatur ipsa & secundatur; hinc fontes ebulliunt gratiarum, remissio culpārum, iustificatio peccatorum, gratia iustorum, gloria demique beatorum. Hinc emanat fides Patriarcharum, spes Prophetarum, charitas Apostolorum, fortitudo Martyrum, scientia Doctorum, perseverantia Confessorum, penitentia

Di. **Io.** **Ser. 8.** **de i. aff.** **post.** **ma.** **Di.** **Chr.** **Ho.** **Crucis.** **Thom. 3.** **27.**

Monachorum, puritas Virginum: *Crux sua sic audio perorante in D. Leonem Pontificem fons est omnium benedictionum, & omnium causa gratiarum*. Quinimo idcirco, ut dixit Apostolus: *Nos autem gloriosi oportet in cruce Domini nostri Iesu Christi, in quo est salus, vita & resurrectio nostra*. Hoc est illud fundamentum, *ut aqua terrā sic Crux orbem sustinet*: ita D. Chrylost. Ita ut nulla sit fides, nulla spes, nulla charitas, penitentia nulla, nulla remissio peccatorum, nisi per Crucem, nec una bonae cogitationis potest herbula in anima pullare, quae non ab ipsa dependeat. Idcirco nomen eximiet: D. Ch. y. est. Cruci impendendum est *Crux fundamentum Ecclesiae*.

§. 2. *Maiori proprietate vocatur Crux Christi arbor vitae spiritualis Ecclesiae, quam illam quam Deus plantauit in paradiso ad vitam corporea conseruationem.*

EX praedictis declarat D. Augustin. illa veritas illius: *Secundum Aes ligni vita erant duo puli mei*: quae de Crucē intelliguntur, quae probante D. Damasceno veritas vocantur *Lignum vitae*, quam arbor illa quam Deus in medio Paradisi collocavit, ad vitam corpoream conseruationem. Afferit Deus tanto tempore populum suum victurum, id est Ecclesiam suam, quanto durabit arbor illa: vix pretiosa in illa enim atque de ex illa dependet. Hinc rationem petimus quare Euangelista D. Ioann. testis Christum proposuisse Nicodemō. Erat Nicodemus Princeps Synagoga bonae viri intentionis, & militate conspicuus, quomodo enim esset Magister in Israel, cognouit tamen Christum dignitate Magisteri superiorem etenim ite potentis eius operibus intellexit & creditus est Magistrum de caelo: venisse nos vitam eius dicitur: et inquit ipse cupidus, accedat lectorem ab eo audire: quem inuitanter rogat ut aliter in vera instruat Theologia. Hanc enim illi Christus praelegere; atque primum eius hanc principium, necessarium requirit nomen esse, nouam natiuitate in nouum mundum, nouos homines, nouam vitam, nouum agendi modum, nouam denique negotiorum: *Amen dico vobis quis renatus fuerit deo, non possit introire in regnum Dei*. Obstupescit Nicodemus, & exclamat: *O Domine quomodo possunt haec fieri? Quomodo possit homo nasci, cum sit senex? Quomodo est haec Domine doctrina quam profertis? Axioma est philosophicum, quod in contrariis sciētis incipiendum sit à facilliori & frequentiori: sicut qui ascendit in altum incipit à gradibus terrae vicinioribus. Hoc quod tibi ut principium proponis, tanquam patitur difficultatem, et dicam merito: *Quomodo possunt haec fieri? Quomodo tibi praedico, nisi magis communi, ut ordinaria huius Theologiae, cuiusque Alphabetum & hic primus est gradus ita terrae proxima, ut illum possis capere ex rebus in animo ac rebus domesticis: in tantum ut tibi possum dicere, quod huc usque tibi non nisi retenta praedico, ut *Tyrana dixi vobis*. Non oportet regnum Dei possideat, oportet ut sit filius Dei, & huiusmodi**

no contraheret etenim in omni lege qui ius ad regnum habet Patris, filius est, & quod reddidit illi capere ad illud possidendum, hoc esse dicitur, quod ab ipso natus sit: *Sifilius & heredes.* Per naturam qua nascitur in terra, non naturalis filius Dei, nec coelestis, sed filius hominis & terrenus: unde ex hoc ius tantum habes ad bona terrena, & ad illa, quae patris sunt terrena: igitur ad bonorum coelestium possessio, non & regni Dei consecutionem, natiuitas alia sequitur, per quam nascaris cum natura coelestis, & filij Dei.

Ergo me, ait Dominus. Extra controuersiam est, quod filius habere non possit esse nobis deum & naturam, quam Pater à quo procreatus est. Esse enim potest Leo, nisi carius de hinc natus, nec equus, nisi de equo progenitus: apponitur quod de terra nascitur, naturam habere non potest coelestem, nec id quod de carne prodiret, esse potest habere spiritus, sed carnis: *Quid autem est ex carne caro est, & quod natus est ex spiritu, spiritus est.* Cui igitur haec sit natiuitas per quam homo de parentibus ratione carnis & terrenis, per hanc habere debet naturam spirituales & coelestem: *Primus Adam de terra terrenus, qualis & terrenus, tales & terreni.* Necessaria ergo est alia natiuitas per quam nascaris ex spiritu Dei, filius Dei: & hanc ego natiuitatem intulisti: *Ex aqua & spiritu S.* Imperator, Princeps Synagoga, hoc tibi sit manifestum nouum requirit mundum, nouos homines, nouam naturam, nouam naturam, ita ab hac terrena dissimilis, ac spiritalis differat à carnali. Hic tempus disputat Redemptor noster de fundamentis Ecclesiae suae, de hoc nouo Orbe cum nouis incolis, nouis legibus, & nouis hominibus.

Dominus, super quod noui hanc fundabis munitate in Cruce: *Sicut Moyses exaltauit serpentem in deserto, ita exaltari oportet filium hominis: ut omnis qui erudit in ipsum, non pereat, sed habeat vitam aeternam.* Quemadmodum remedium, salutem vitam, respiracionem, & omnem felicitatem eorum quos serpentes momorderant fundat in serpente erecto in lipite: sic & vitam spirituales, gratiam, virtutes, dona, & quidquid necessarium requiritur ad aeternae vitae consequendum, dependet à Cruce, & huic inicitur, in qua Christus erectus fuit. Et hoc summarium est ac nouum Theologiae coelestis fundamentum: hanc inquam est lectio fundamentalis, quam Christus proponit iis, qui in via caeli docentur accipere.

5. 3. *Compulerunt Deum peccata & sacrilega populi sui murmuraciones, ut eos omnes deleteret per serpentes ignitos, quos immisit. Quisuis dum ad eum per penitentiam recurrunt, eis contra morsu remedium seorsum prouideat.*

Complectitur ex praedictis hoc Euangelium admiranda mysteria. Ea tantummodo declarabo quae S. Crucis spectant arcanum: illa quae ita apposite Deus & Dominus noster à mille quingentis & pluribus annis delineauit in actu illo serpentis aenei, quae ita singulari diuinoque spiritu Christus cum Nicodemo colloquutus expendit. Omnis nota est historia scriptore Spiritu S. in lib. Num. Populus hic ingratitude maxima laborabat, cuius naturam oprime nouerat ille & experis fuerat, qui comparauit eum pullo equino feroci, & indomito: Qui plene saginatus non alias reddidit gratias, quam calcibus impetere eum à quo lauitis excipitur, *Incassatus est dilectus, & recalcitrauit.* Ita recalcitrauit postquam illi Deus aquam produxit de petra, suauem adeo ut mellis dulcedinem excederet: cibumque depluit manna de caelo, Angelicae manibus preparatum: nec enim pro tali beneficio gratias retulit contententes, sed insuper insolentissima contra Deum seditione pertinax recalcitrauit, uili faciens ferculum hoc sibi traditum, mille modis nauocabundus Manna detestatus: maculamque diuinae potentiae inuens sacrilegam: oblocutus: quod qui parcus adeo illi fuerat & auarus, modica uigeter potentia, quodque ipsum de Aegypto educens, fraudibus seduxerat, ubi alia comederat, & cepas in satietate. Tantam non fert Deus impudentiam.

Quamobrem misit Dominus in populum ignitos serpentes. Vocatur ignis serpentes, vel accensis, vel propter colorem, uidebantur enim esse flammam ignis uehementioris: vel cuius magis assentior) ab effectu, nam mordendo ardens ita uenenum infundebant, ut momento temporis sanguis ardentissima febre aestuaret, ideoque Spiritus S. uocat hoc genus serpentis, peruersum, & ait quod inter homines crudeli quodam suore serperent, & opinor quod ore ignis scintillas euerterent: *Superuenit scua bestiarum ira, morsibus peruersorum: colubrorum exterminabatur.* Poena haec culpae correspondebat.

Solet Deus (teste Spiritu ueritatis) eo ipso punire, quo peccator illud offendit: *Per qua quis peccat.*

572
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572

Cccc. 572